

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА**

Факультет спеціальної та інклюзивної освіти

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні Вченої ради

УДУ імені Михайла Драгоманова

«___»_____20__р.

Протокол №_____

Голова Вченої ради, ректор університету
академік Андрущенко В.П.

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«КЛІНІЧНА ПСИХОЛОГІЯ»

рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти
спеціальність	053 Психологія
галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
кваліфікація	Магістр психології. 2445.2 Клінічний психолог. 2310.2 Викладач закладу вищої освіти.

Введено в дію _____

Київ – 2023 р.

**Профіль освітньо-професійної програми
«Клінічна психологія»
зі спеціальності 053 Психологія**

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Український державний університет імені Михайла Драгоманова, кафедра спеціальної психології та медицини факультету спеціальної та інклюзивної освіти
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти: магістр Спеціальність: 053 Психологія Освітня кваліфікація: магістр психології Професійна кваліфікація: 2442.2 Клінічний психолог. 2310.2 Викладач закладу вищої освіти
Офіційна назва освітньої програми	Клінічна психологія
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС. Термін навчання – 1 рік 4 місяці.
Цикл/рівень	НРК – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, QF-LLL – 7 рівень
Передумови	Наявність ступеня бакалавра (або спеціаліста). Умови вступу визначаються «Правилами прийому до Українського державного університету імені Михайла Драгоманова»
Мова(и) навчання і оцінювання	українська
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	Сайт приймальної комісії університету https://vstup.udu.edu.ua Сайт факультету спеціальної та інклюзивної освіти https://fsio.udu.edu.ua/student/educational-programs
2 – Мета освітньої програми	
Забезпечити здобуття знань, умінь та розуміння, які належать до галузі клінічної психології, що дасть можливість виконувати професійні обов'язки самостійно та у складі мультидисциплінарних реабілітаційних команд (з акцентом на критичному мисленні та практичних навичках дослідження у поєднанні з розвитком компетентностей, необхідних для комунікації, кооперації, поширення інформації та менеджменту) у роботі з різними категоріями населення з метою прогностики, терапії та промоції психічного здоров'я й психологічного благополуччя.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки Спеціальність – 053 Психологія Освітня програма – Клінічна психологія Міждисциплінарна освітньо-професійна програма, складовими якої є предмети галузей психологічного, педагогічного та іншого антропоцентричного спрямування: психологія, педагогіка (освітня політика та лідерство, філософія освіти, методика викладання клінічної психології), інше (організація наукових досліджень, іноземна мова) (70:20:10)
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна (прикладна).

	Дослідницька лінія є науково орієнтована, інші лінії є практично орієнтовані. Програма ґрунтується на загальновідомих наукових результатах із врахуванням сучасного стану розвитку клінічної психології, орієнтує на поглиблену професійну підготовку, в рамках якої можливе подальше професійне та наукове зростання.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Освіта за спеціальністю 053 Психологія. Спеціальна освіта в галузі клінічної психології, що передбачає практично-дослідницький, психолого-педагогічний та клініко-психологічний види професійної діяльності, а також поглиблення фундаментальних клініко-психологічних знань, розвиток практичних навичок за обраним профілем психологічної діяльності. Ключові слова: психологічні послуги клієнтам закладів охорони здоров'я та соціального захисту, клінічна психологія, реабілітаційна психологія, патопсихологія, психологічне благополуччя, здоров'я, реабілітація, клініко-психологічна прогностика, психологічний супровід, психотерапія.
Особливості програми	Професійна підготовка передбачає наявність бакалаврського рівня зі спеціальності 053 Психологія, на основі якого здійснюється підвищення професійного зростання та опанування необхідною кваліфікацією для роботи з особами, які мають стійкі чи тимчасові порушення психічного і/або фізичного розвитку. Здобувачі освіти мають можливість закріплювати та поглиблювати теоретичні знання та набувати практичні навички роботи безпосередньо з особами, які мають стійкі чи тимчасові порушення психічного і/або фізичного розвитку, не лише під час навчальних та виробничих практик, але і на лабораторних заняттях в закладах охорони здоров'я та соціального захисту (фронтальна, групова, індивідуальна робота в діагностико-консультативному, корекційно-розвитковому, психотерапевтичному, психоедукаційному, превентивному аспектах тощо). Програма враховує інновації у наданні якісних освітніх та медико-реабілітаційних послуг та сучасні соціальні виклики, зокрема пов'язані з наслідками воєнної агресії з боку російської федерації для населення України, що є ще одним аргументом необхідності підсилити професіоналами в галузі психології мультидисциплінарні команди, які надають реабілітаційну й медичну, зокрема паліативну, допомогу. Унікальність програми визначається широкими можливостями використання отриманих знань у професійній діяльності, гармонійним поєднанням методологічного, теоретичного і прикладного знання, спрямованістю на отримання практичних умінь в галузі сучасної психодіагностики, психотерапії та консультування особистості в цілому та особистості із стійкими або

	тимчасовими порушеннями психофізичного розвитку зокрема у закладах охорони здоров'я та соціального захисту.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Випускники можуть працювати на посадах відповідно до професійних назв робіт за Національним класифікатором України ДК 003:2010 «Класифікатор професій»: - 2442.2 Психолог; - 2445.2 Клінічний психолог; - 2340 Фахівець (консультант) інклюзивно-ресурсного центру; - 2310.2 Викладач закладу вищої освіти у сфері охорони здоров'я, управління, соціальної допомоги населенню, закладах вищої освіти, а також у психологічних, реабілітаційних та кризових центрах; брати участь у розробці та реалізації клініко-психологічних і консультаційних програм та проектів, проведенні наукових досліджень у галузі клінічної психології.
Подальше навчання	Можливість навчатися за освітніми програмами третього циклу (з психології або суміжних галузей знань). Набуття додаткових кваліфікацій в системі освіти дорослих.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентсько-центроване навчання, проблемно-орієнтоване навчання, самонавчання. Комбінація лекцій, практичних занять, виконання проектів, дослідницьких лабораторних робіт; організація семінарів та дискусій, робіт у міні-групах з аналізу практичних кейсів, виконання творчих робіт (есе, анотації до наукових праць, розробка конспектів корекційно-розвиткових занять, розробка структурно-логічних і опорних схем, підготовка дидактичних матеріалів, діагностичних альбомів, портфоліо, підготовка презентацій у програмі Power Point тощо) проведення експериментального дослідження, консультації із викладачами, підготовка кваліфікаційної роботи.
Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти проводиться відповідно до вимог Положення про кредитно-модульну систему організації навчального процесу «Організація і проведення контролю та оцінювання в УДУ імені Михайла Драгоманова». Накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання студентів за всі види аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямовані на опанування навчального навантаження з освітньої програми: поточний, модульний, підсумковий контроль. Письмові екзамени, усні заліки, презентації, поточний усний та тестовий контроль; есе; розробка психодіагностичних, програм і програм психологічної інтервенції, підсумкова кваліфікаційна атестація (комплексний міждисциплінарний екзамен та захист кваліфікаційної роботи).

6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології (клінічної), що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК8. Здатність розробляти та управляти проектами. ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. ЗК10. Комунікація (усна та письмова) рідною та іноземною мовами. Здатність правильно розмовляти та писати різними комунікативними стилями, а саме неофіційним, офіційним та науковим.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	Випускники будуть здатні у дослідницький спосіб оцінювати психологічні категорії шляхом планування, виконання та аналізу емпіричних досліджень, аналізувати отриманні результати в контексті існуючих теорій, робити відповідні висновки (враховуючи ступінь невизначеності). ФК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики. ФК2. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості. ФК3. Здатність обирати і застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності. ФК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік. ФК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології. ФК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах. ФК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності. ФК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

	ФК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями. ФК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях. ФК11. Здатність сприймати нові знання в галузі психології та інших антропо- і соціоцентрованих наукових галузях й інтегрувати їх із уже наявними. ФК12. Здатність аналізувати базові механізми психічних процесів, станів та індивідуальних відмінностей з урахуванням антропометричних, анатомічних і фізіологічних параметрів життєдіяльності людини в філо-соціо-і онтогенезі. ФК13. Здатність і готовність до проектування, реалізації та оцінки корекційно-реабілітаційного процесу / соціального середовища з урахуванням сучасних активних та інтерактивних методів психологічного впливу та інноваційних технологій.
--	--

7 – Програмні результати навчання

ПРН1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. ПРН2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів. ПРН3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки. ПРН4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій. ПРН5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість. ПРН6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість. ПРН7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях. ПРН8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації. ПРН9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності. ПРН10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності. ПРН11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності. ПРН12. Базові знання та розуміння основ філософії, психології, педагогіки та інших антропо- і соціоцентрованих наукових галузей, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості, розвитку етичних цінностей; розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності. ПРН13. Знання та розуміння специфіки психофізичного функціонування людини з урахуванням особливостей анатоμο-фізіологічної конституції, вікових етапів, криз розвитку та факторів ризику, її приналежності до гендерної, етнічної, професійної та інших соціальних груп.
--

ПРН14. Знання та вміння реалізації базових процедур аналізу проблем людини, соціалізації індивіда, професійної та освітньої діяльності, функціонування людей в різних життєвих обставинах, в тому числі і при різних захворюваннях.

ПРН15. Практичні навички прогнозування змін і динаміки рівня розвитку й функціонування пізнавальної та мотиваційно-вольової сфери, самосвідомості, психомоторики, здібностей, характеру, темпераменту, функціональних станів, особистісних рис і акцентуацій в нормі і при психічних та/чи фізичних відхиленнях.

ПРН16. Вміння використовувати професійно-профільовані знання в галузі клінічної психології для інтерпретації експериментальних даних і моделювання психолого-педагогічних і психолого-реабілітаційних явищ і процесів.

ПРН17. Вміння використовувати професійно-профільовані знання при плануванні професійної діяльності клінічного психолога, визначенні її пріоритетних напрямів у конкретній установі.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Освітній процес забезпечується науково-педагогічними працівниками відповідно до кадрових вимог Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності (Постанова Кабінету міністрів «Про затвердження ліцензійних умов впровадження ліцензійної діяльності закладів освіти» від 30.12.2015 р. №1187, додаток 12), 100% яких мають науковий ступінь і/або наукове звання (з них 2 професори, доктори психологічних/педагогічних наук 1:1). До забезпечення освітнього процесу періодично залучаються провідні фахівці країни та потенційні стейкхолдери. Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» з метою підвищення фахового рівня забезпечується підвищення кваліфікації та/або стажування педагогічних працівників не рідше, ніж один раз на п'ять років.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення відповідає технологічним вимогам щодо матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти згідно з діючим законодавством України (Постанова Кабінету міністрів «Про затвердження ліцензійних умов впровадження ліцензійної діяльності закладів освіти» від 30.12.2015 р. № 1187, додаток 13): навчальні приміщення, лабораторії, тематичні кабінети, наочні посібники, мультимедійне обладнання, комп'ютери для навчання, точки бездротового доступу до мережі Інтернет, бібліотека, читальні зали, спортивний комплекс, соціально-побутова інфраструктура, гуртожитки. Лабораторні та практичні заняття проводяться на базах практичної підготовки.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Інформаційне та навчально-методичне забезпечення відповідає технологічним вимогам щодо навчально-методичного та інформаційного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти згідно з діючим законодавством України (Постанова Кабінету міністрів «Про затвердження ліцензійних умов впровадження ліцензійної діяльності закладів освіти» від 30.12.2015 р. № 1187, додаток 14-15): офіційний веб-сайт УДУ імені Михайла Драгоманова https://udu.edu.ua/ містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила

	прийому, контакти тощо; точки бездротового доступу до мережі Інтернет; необмежений доступ до мережі Інтернет; наукова бібліотека https://lib.npu.edu.ua/ , читальні зали; віртуальне навчальне середовище Moodle; платформи Google Classroom, Zoom та Google Meet із залученням у роботу інтерактивних програм для налагодження синхронного режиму, серед яких: Viber, Messenger, Telegram; навчальні і робочі плани; графіки навчального процесу; навчально-методичні комплекси дисциплін; дидактичні матеріали для самостійної та індивідуальної роботи студентів з дисциплін; програми практик; методичні вказівки щодо виконання курсових та кваліфікаційних робіт; критерії оцінювання рівня підготовки; засоби діагностики якості вищої освіти; пакети комплексних контрольних робіт.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Національна кредитна мобільність забезпечується на підставі рамкової угоди з Міжнародним інститутом глибинної психології (№ 29/М, термін дії угоди 2019-2024 рр.), угод з ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (№ 25, термін дії угоди 2021-2025 рр.), Волинським національним університетом імені Лесі Українки (№ 15/28у, термін дії угоди 2021-2026 рр.), Мелітопольським державним педагогічним університетом імені Богдана Хмельницького (№09, термін дії угоди 2021-2025 рр.) та ін.
Міжнародна кредитна мобільність	Український державний університет імені Михайла Драгоманова є підписантом Болонської системи і діє на підставі договору між партнерами для співпраці, як, наприклад, з Університетом Сапієнца (м. Рим, Італія, термін дії угоди 2020-2023 рр.), в межах рамкової угоди з Університетом Кот-д'Азюр (м. Ніцца, Франція, термін дії угоди 2019-2024 рр.). Студенти в ході навчання можуть проходити стажування та брати участь у міжнародних проектах за програмами академічного обміну (Erasmus Mundus, DAAD, Fulbright Graduate Student Program).
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Іноземні здобувачі вищої освіти можуть навчатися на загальних підставах за умови попереднього вивчення української мови.

II. Перелік компонентів освітньо-професійної програми

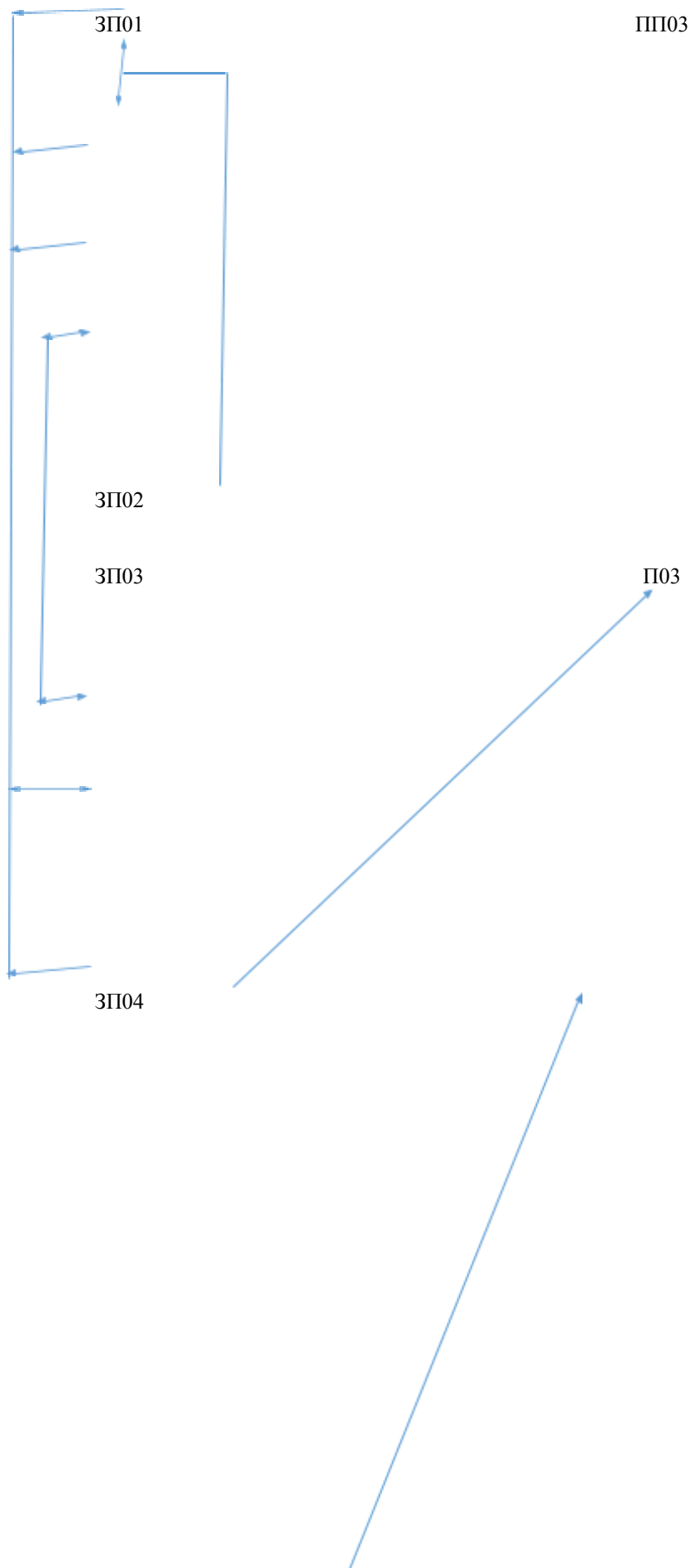
1.1. Перелік компонентів ОП

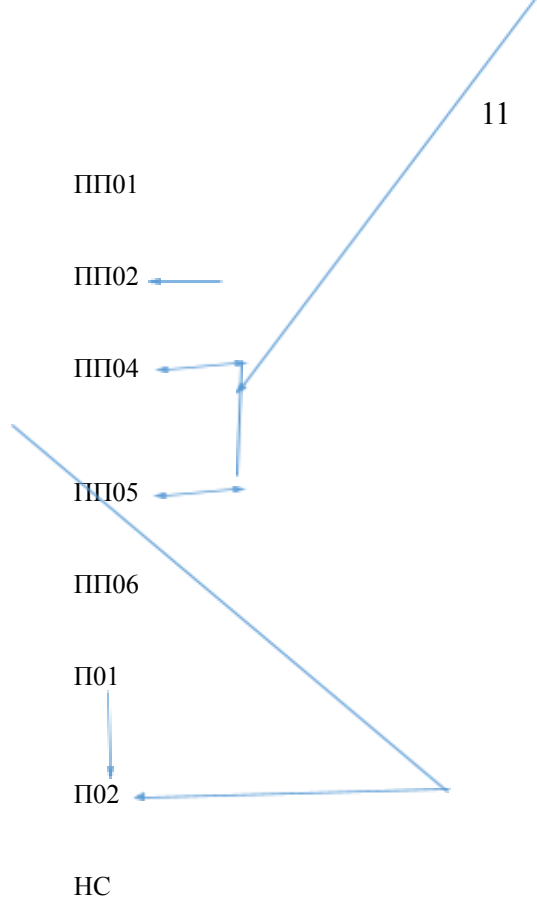
Код освітнього компонента	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ЗП01	Філософія освіти	3	екзамен
ЗП02	Освітня політика та лідерство	3	екзамен
ЗП03	Іноземна мова	3	екзамен
ЗП04	Організація наукових досліджень	3	екзамен
ПП01	Клінічна психодіагностика з практикумом	3	екзамен
ПП02	Методика викладання клінічної психології	3	екзамен
ПП03	Основи психофармакології	3	екзамен
ПП04	Психологія травмуючих ситуацій з основами психотерапії	6	екзамен
ПП05	Паліативна допомога у роботі клінічного психолога	3	залік
ПП06	Нейропсихологія з основами нейродіагностики та нейрокорекції	6	екзамен
П01	Науково-дослідницька практика	6	залік
П02	Науково-педагогічна практика	6	залік
П03	Переддипломна практика	6	залік
НС	Науковий семінар	3	залік
МР	Підготовка магістерської роботи	9	
Загальний обсяг обов'язкових компонентів: 66			
Вибіркові компоненти ОП			
	Вибіркові дисципліни загальної підготовки		
ВВ1.01	Дисципліна 1	3	залік
ВВ1.02	Дисципліна 2	3	залік
	Вибіркові дисципліни поглибленої підготовки за спеціальністю		
ВВ2.01	Дисципліна 1	6	залік
ВВ2.02	Дисципліна 2	6	залік
ВВ2.03	Дисципліна 3	3	залік
ВВ2.04	Дисципліна 4	3	залік
Загальний обсяг вибірових компонентів: 24			
Загальний обсяг освітньої програми: 90			

2.2. Структурно-логічна схема ОП

I курс

II курс

III. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми спеціальності 053 Психологія «Клінічна психологія» проводиться у формі складання комплексного кваліфікаційного екзамену, а також захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи і завершується видачою документа встановленого зразка про присудження освітнього рівня «Магістр» із присвоєнням кваліфікації: Магістр психології. 2442.2 Клінічний психолог. 2310.2 Викладач закладу вищої освіти.

Атестація здійснюється відкрито та публічно.

Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми
КЛІНІЧНА ПСИХОЛОГІЯ З ОСНОВАМИ ПСИХОТЕРАПІЇ
другого рівня вищої освіти (магістр), термін навчання – 1 р 4 міс
за спеціальністю 053 Психологія галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Компоненти освітньої програми (дисципліни), практика, індивідуальні завдання	Програмні компетентності																						
	З К 1	З К 2	З К 3	З К 4	З К 5	З К 6	З К 7	З К 8	ЗК 9	З К 1 0	Ф К 1	Ф К 2	Ф К 3	Ф К 4	Ф К 5	Ф К 6	Ф К 7	Ф К 8	Ф К 9	Ф К 1 0	Ф К 1 1	Ф К 1 2	Ф К 1 3
<i>1</i>	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
ЗП01							+		+														
ЗП02							+		+						+								
ЗП03										+													
ЗП04		+										+											
ПП01				+									+									+	
ПП02											+				+						+		
ПП03							+								+						+		
ПП04							+		+					+			+			+		+	
ПП05						+										+						+	
ПП06					+																+	+	
П01										+	+												
П02	+			+									+				+		+				
П03	+	+												+									+
НС			+	+														+					
МР								+				+								+			+

Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми
КЛІНІЧНА ПСИХОЛОГІЯ З ОСНОВАМИ ПСИХОТЕРАПІЇ
другого рівня вищої освіти (магістр), термін навчання – 1 р 4 міс
за спеціальністю 053 Психологія галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Компоненти освітньої програми/ дисципліни, практика, індивідуальні завдання	Програмні результати навчання																
	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П
	Р	Р	Р	Р	Р	Р	Р	Р	Р	Р	Р	Р	Р	Р	Р	Р	Р
	Н	Н	Н	Н	Н	Н	Н	Н	Н	Н	Н	Н	Н	Н	Н	Н	Н
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
<i>1</i>	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
ЗП01									+			+					
ЗП02						+						+					
ЗП03							+										
ЗП04		+	+														
ПП01		+												+			
ПП02	+					+	+										
ПП03								+									+
ПП04					+								+				+
ПП05									+				+				
ПП06				+									+	+			
П01	+						+										
П02		+		+											+		
П03					+											+	
НС								+		+							
МР			+								+						